

Vila i mörkret – tänd ett ljus

Publicerad i Barometern, Jönköpingsposten, Småläningen och Ölandsbladet i allhelgonatid 2023

Vi är många som tycker att det känns tungt när den mörka årstiden infaller, träden tappar sina löv och naturen går i vinterdvala. Jag är inte ensam om att ibland fråga mig varför jag valt att stanna kvar på just denna plats på jorden med sina långa och mörka vintrar.

Vår tid präglas av högt tempo och ett aldrig sinande flöde av intryck som kan vara svårt att pausa från. Många talar om ”fomo” – fear of missing out, rädslan för att missa något av allt som händer. Kanske skulle vi istället börja tala om ”jomo” – joy of missing out. För nog ligger det både befrielse och glädje i att slippa ta del av allt.

Tempot är en av flera orsaker till att vi har förlorat vår förmåga att närma oss de existentiella dimensionerna i våra liv. Eftertanken behöver sitt utrymme. I vår tid är det som att både språk och uttryckssätt saknas, och många känner sig väldigt ensamma med sina livsfrågor. Med sin oro och sitt tvivel, med sorgen och de innersta funderingarna. Tankarna som maler när natt-sömnen uteblir. Det inre mörkret.

Allhelgonahelgen har på senare år blivit allt viktigare för människor i vårt land. Faktiskt är det under allhelgona som allra flest går till kyrkor och kyrkogårdar, till och med fler än under julen. För många har det blivit tradition att ensamma eller tillsammans med familj och släkt tända ljus på gravarna för de man saknar, och kanske fika i skenet av marschallerna. Allhelgona är en helg där döden, sorgen och saknaden får ta plats. En helg för minnen. Och för många en påminnelse om vår dödlighet och eftertanke kring hur vi vill använda den tid vi har.

Jag tror att allhelgonahelgen blivit så viktig för oss för att den är ett exempel på vad man i den keltiska traditionen kallar för ”tunna ställen” – platser, stunder och sammanhang där något glimmar till, där det plötsligt liksom bjuder sig att ge utrymme åt frågor om döden och det som känns tungt och svårt. Jag tror att vi alla behöver hitta våra tunna ställen.

Det finns människor som trivs som bäst under hösten och vintern. Som talar om den mörka årstiden som vilsam. Som en paus från alla intryck och ett tillfälle till återhämtning, reflektion och påfyllning. De har en poäng. Precis som naturen behöver sin vila för att till våren åter spira och sätta knoppar, så behöver vi människor den där tiden för att dra oss undan, bearbeta och reflektera.

Mörkret tilltar. Både utanför fönstret och i vår värld. Krig, klimathot, tuffare ekonomi för många – det räcker att se på en nyhetssändning för att tyngden över axlarna ska tillta. När jag ser havet av små fladdrande ljuslågor i mörkret på kyrkogårdarna under allhelgona, så tänker jag att ljuset skingrar både det inre och

det yttre mörkret. Hur mörkt det än är så räcker det med ett enda ljus, så är det inte längre helt mörkt.

Jag önskar att du som läser detta har någonstans att vända dig med allt i ditt liv, det mörka och det ljusa. Jag hoppas att du hittar dina tunna ställen och ibland kan känna lite ”jomo”. Välkommen att tända ljus i kyrkan eller på kyrkogårdarna i allhelgonatid. Och välkommen till kyrkan, där hela livet ryms.

Fredrik Modéus, biskop i Växjö stift